

SAMLENOTAT

Forslag om ændring af forordning (EU) 1303/2013 i forbindelse med Europa-Parlamentets vedtagelse af forhandlingsmandat til REPowerEU-kapitler i de nationale genopretningsplaner, 9 TA(2022)0384, KOM(2022)0231

1. Resumé

Europa-Parlamentet har i forbindelse med vedtagelse af sit forhandlingsmandat til forslag om REPowerEU-kapitler i de nationale genopretningsplaner foreslået at ændre forordning (EU) 1303/2013 med henblik på at kunne omprioritere endnu ikke-udbetalte midler fra den Europæiske Fond for Regionaludvikling (ERDF), den Europæiske Socialfond (ESF) og den Europæiske Samhørighedsfond (SF) fra perioden 2014-2020 til at afhjælpe konsekvenserne af de høje energipriser som følge af krigen i Ukraine. Forslaget indeholder endvidere mulighed for at omprioritere de ikke-udbetalte midler uden national medfinansiering, dvs. med 100 pct. EU-finansiering. Danmark har tidligere forholdt sig skeptisk til forslag om 100 pct. EU-finansiering og finder generelt, at strukturfondsmidler bør komplementeres af national finansiering, der vurderes at være et vigtigt redskab for at sikre nationalt ejerskab og størst mulig kvalitet i udmøntningen af strukturfondsmidler. Regeringen kan dog i lyset af krisen støtte forslaget.

2. Baggrund

I lyset af de fortsat høje omkostninger for borgere og virksomheder, som følger af Ruslands angrebskrig i Ukraine, har EU-Kommissionen identificeret et behov for at sætte yderligere fart på omstillingen væk fra russiske fossile energikilder. Denne analyse deles i vid udstrækning af Europa-Parlamentet, der på den baggrund også ser et behov for yderligere finansiering til REPowerEU-planen. Europa-Parlamentets forslag om at ændre forordning 1303/2013, som sigter på at omprioritere ikke-udbetalte strukturfondsmidler til finansiering af tiltag under REPowerEU, vil indgå i trilog-drøftelser mellem Rådet, Europa-Parlamentet og EU-Kommissionen, der forventes afsluttet i december 2022.

3. Formål og indhold

Europa-Parlamentet har i forbindelse med vedtagelse af sit forhandlingsmandat til forslag om REPowerEU-kapitler i de nationale genopretningsplaner foreslået at ændre forordning (EU) 1303/2013 med henblik på at kunne omprioritere endnu ikke-udbetalte midler fra den Europæiske Fond for Regionaludvikling (ERDF), den Europæiske Socialfond (ESF) og den Europæiske Samhørighedsfond (SF) fra perioden 2014-2020 til at afhjælpe konsekvenserne af de høje energipriser som følge af krigen i Ukraine. Anvendelsen af midlerne skal ifølge forslaget målrettes små- og mellemstore virksomheder, sårbare husholdninger og fastholdelse af arbejdspladser. Forslaget indeholder endvidere mulighed for at omprioritere de ikke-udbetalte midler uden national medfinansiering, dvs. med 100 pct. EU-finansiering.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har udtalt, at medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner udgør et effektivt redskab i bestræbelserne på at skabe sikkerhed og grøn omstilling. Europa-Parlamentet lægger derudover vægt på, at tiltag finansieret af ikke-udbetalte strukturfondsmidler støtter sårbare husholdninger samt små og mellemstore virksomheder. Disse tiltag bør have tilbagevirkende kraft fra februar 2022 for at afbøde konsekvenser af Ruslands invasion af Ukraine, der har ført til et behov for en accelereret omstilling til grøn energi. Europa-Parlamentet ser et behov for øget finansiering til REPowerEU-planen, hvilket bl.a. foreslås opnået gennem omprioritering af ikke-anvendte strukturfondsmidler fra perioden 2014-2020.

5. Nærhedsprincippet

Da forordningsforslaget alene vedrører ændringer af mulighederne for anvendelse af EU-strukturfondsmidler, kan det kun behandles på EU-niveau. Forslaget er således i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Der forventes ingen ændringer af gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Forslaget skønnes at have statsfinansielle konsekvenser via det danske EU-bidrag. Som følge af den foreslåede øgede fleksibilitet samt mulighed for 100 pct. EU-finansiering skønnes det, at de strukturfondsmidler for perioden 2014-2020, som ville være blevet annulleret, hvis de ikke havde fundet afløb i medlemsstaternes strukturfondsprogrammer senest i 2023, med Europa-Parlamentets forslag nu vil blive udbetalt.

Forslaget vurderes ikke at have lovgivningsmæssige, erhvervsøkonomiske eller beskyttelsesmæssige konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning til Europa-Parlamentets forslag i lyset af høje energipriser i Europa

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har stor forståelse for den meget vanskelige situation, som de stigende energipriser i Europa samt Ruslands krig i Ukraine har skabt i medlemsstaterne. Fra dansk side støtter man derfor de foreslåede ændringer i forordning (EU) 1303/2013 med henblik på at afhjælpe konsekvenserne. Forslaget flugter med den hidtidige danske linje, hvor Danmark har udtrykt vilje til at se på bedre anvendelse af eksisterende midler på EU-budgettet, der kan afbøde konsekvensen af de høje energipriser.

Danmark har tidligere forholdt sig meget skeptisk over for forslag om 100 pct. EU-finansiering, der oprindeligt blev vedtaget som en ekstraordinær og midlertidig mulighed i lyset af COVID-19-krisen. Regeringen finder det generelt vigtigt, at strukturfondsmidler komplementeres af national finansiering, der vurderes at være et vigtigt redskab for at sikre nationalt ejerskab og størst mulig kvalitet i udmøntningen af strukturfondsmidler.

Regeringen finder, at afledte merudgifter som følge af forslaget, herunder som forlængelse af 100 pct. EU-finansiering, bør finansieres via omprioritering således, at der ikke pålægges yderligere nationale byrder i form af øgede EU-bidrag.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.